

Kävelyn ja pyöräilyn investointiohjelma, hakuohje 2023

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom myöntää kävelyn ja pyöräilyn investointiohjelmassa valtionavustusta kunnille jalankulun ja pyöräliikenteen olosuhteiden parantamiseen katuverkolla tai kunnan maalla sijaitsevilla kohteilla. Investointiohjelma on yksi vuonna 2018 liikenne- ja viestintäministeriön julkaiseman ja valtioneuvoston hyväksymän Kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelman toimenpiteistä. Valtion talousarviomomentilta 31.10.31 Eräät avustukset myönnettävä valtionavustus on luonteeltaan erityisavustusta.

Kävelyn ja pyöräilyn investointiohjelmassa on myönnetty avustusta kunnille vuodesta 2018 alkaen.

Investointiohjelman vuoden 2023 hakukierroksella myönnetään valtionavustusta kunnille noin 3,5 - 9 miljoonaa euroa.

1 Avustuksen hakijat

Avustuksen hakijana tulee olla kunta tai kaupunki.

Avustusta voidaan myöntää myös useamman kunnan yhteisiin hankkeisiin. Jos hankkeeseen osallistuu useampi kunta, tulee hakemuksessa esittää vahvistus kaikkien hakijakuntien sitoutumisesta hankkeeseen.

2 Avustuksella tuettavat hankkeet

Vuoden 2023 valtion talousarviomomentin 31.10.31 Eräät avustukset perusteella kävelyn ja pyöräilyn edistämisen määrärahaa saa käyttää muun muassa:

- valtionavustusten maksamiseen kunnille kävelyä ja pyöräilyä edistäviin infrahankkeisiin sekä
- muihin kävelyn ja pyöräilyn olosuhteita parantaviin hankkeisiin

Kävelyn ja pyöräilyn investointiohjelmassa myönnetään avustusta ensisijaisesti hankkeille, joilla pyritään lisäämään kävelen ja pyörällä tehtyjen matkojen kulkutapaosuutta parantamalla arkikävelyn ja -pyöräilyn olosuhteita sekä houkuttelevuutta.

Olosuhteiden ja houkuttelevuuden parantamisella tarkoitetaan laadukkaan ja eri käyttäjäryhmien tarpeita nykyistä paremmin palvelevan jalankulku- ja pyöräliikenteen infrastruktuurin rakentamista. Jalankulun osalta laadukkaan infrastruktuurin tunnusmerkkejä ovat muun muassa esteettömyys, turvallisuus, viihtyisyys ja ympärivuotinen käytettävyys. Laadukas pyöräliikenteen infrastruktuuri koostuu edellä mainitun lisäksi kattavasta ja saumattomasta verkosta ja on rakenteeltaan ja ratkaisuiltaan turvallinen, miellyttävä ja sujuva. Pyöräpysäköinnin osalta mm. pysäköinnin sijoittelu, riittävä väljyys, telineiden helppokäyttöisyys ja pysäköintitarpeen keston huomiointi (esim. katoksellisuus tai muu suojaista ja mahdollisesti valvottu tila) ovat olennaisia tekijöitä, mitkä vaikuttavat rakennettavan kohteen laatuun. Pyörätelineeksi tulee valita malli, johon pyörän saa lukittua rungosta. Laadukas infrastruktuuri vastaa eri käyttäjäryhmien tarpeisiin huomioiden myös mitoiltaan ja malleiltaan erilaiset pyörät, kuten tavara-, sähkö- ja muut erikoispyörät tai pyörä- ja perävaunuyhdistelmät.

Avustusta myönnetään infrastruktuurin, kuten väylien, niiden varusteiden, pyöräpysäköinnin yms. rakentamiseen tai parantamiseen sekä hankkeessa

Dnro
TRAFICOM/159930/05.03.162.02/2023
17.5.2023

rakennettavan infrastruktuurin suunnitteluun. Avustusta ei kuitenkaan myönnetä hankkeille, joissa tehdään pelkkää suunnittelua.

Avustuksen tulee kohdistua kunnan infrastruktuurin kehittämiseen tai parantamiseen. Hankekohteen tulee olla katuverkolla tai muulla kunnan omistamalla tai hallinnoimalla maalla (esim. torialueet, tontit) joko hankehakemusvaiheessa tai muuttua kaduksi tai kunnan hallintaan hankkeen valmistumiseen mennessä. Avustusta ei myönnetä esimerkiksi maanteiden yhteydessä sijaitseviin kohteisiin tai hankkeisiin, missä vastuu hankkeen suunnittelusta ja rakennuttamisesta sekä hankkeen valmistuttua väylän tai pysäköintikohteen kunnossa- ja ylläpidosta kuuluu jollekin muulle taholle kuin kunnalle. Alueen hallintasuhteista ja niiden tulevasta muutoksista tulee esittää kirjallinen selvitys jo hakuvaiheessa.

Avustusta ei myönnetä uudestaan samaan hankkeeseen, johon on jo aiemmin maksettu valtionavustusta kävelyn ja pyöräilyn investointiohjelmassa.

Infrastruktuurin laatu investointiohjelman hankkeissa

Investointiohjelman hankkeissa tulee noudattaa voimassa olevia suunnitteluohjeita. Jalankulun järjestelyiltä edellytetään vähintään *Jalankulun suunnittelu (Väylävirasto 34/2022)* -ohjeen mukaista laatua. Pyöräliikenteen järjestelyiltä edellytetään *Pyöräliikenteen suunnittelu (Väyläviraston ohjeita 18/2020)* -ohjeen sekä hakijan tukimateriaalin ([Hakijan tukimateriaali](#)) kalvoilla 9-10 esitettyjen tarkennusten noudattamista. Jalankulun opastus- ja pyöräliikenteen viitoitushankkeissa edellytetään *Pyöräliikenteen viitoituksen suunnittelu (Väyläviraston ohjeita 16/2020)* -ohjeen noudattamista. **Jos hankkeessa on perustellusta syystä poikettava em. ohjeista**, tulee syy ja perustelut tuoda hakemuksessa (kohta 4) selkeästi esiin.

Investointiohjelman hankkeissa kehitettävän infrastruktuurin tulee olla käytettävissä ympäri vuoden, joten hankekohteilta edellytetään ympärivuotista kunnossapitoa.

3 Hankkeiden painopisteet

Hankehakemuksia toivotaan erityisesti hankkeista, joissa:

- kehitetään jalankulun ja/tai pyöräliikenteen reittejä (erityisesti laotuskäytävät, pääreitit sekä keskusta-alueen tai muiden keskeisten jalankulkualueiden yhteydet) joko rakentamalla uusia tai parantamalla olemassa olevia yhteyksiä
- kehitetään pyöräpysäköintiä rakentamalla pysäköintipaikkoja ja/tai parantamalla pysäköinnin olosuhteita (mm. turvallisuus, käytettävyys, saavutettavuus)
  - keskeisissä julkisen liikenteen solmupisteissä ja liityntäpysäköintikohteissa
  - päivittäisen liikkumisen kannalta merkittävässä kohteissa (esim. koulujen, päiväkotien, liikuntapaikkojen, kirjastojen, torialueiden tai muiden keskeisten julkisten palvelujen tai yleisten alueiden yhteydessä).
- Kehitetään jalankulun ja pyöräliikenteen opastusta/viitoitusta

Dnro
TRAFICOM/159930/05.03.162.02/2023
17.5.2023

Hankehakemuksia voi esittää myös hankkeista, joissa jalankulun ja/tai pyöräliikenteen olosuhteita parannetaan muunlaisilla infrastruktuuriratkaisuilla.

4 Myönnettävä avustus

Valtionavustusta voidaan myöntää enintään 50 prosenttia hankkeen hyväksyttävistä rakennus- ja suunnittelukustannuksista. Hyväksyttävänä kustannuksina voidaan pitää ainoastaan jalankulun ja pyöräliikenteen infrastruktuurin rakentamisesta aiheutuneita kustannuksia. Tällöin muiden kulkumuotojen infrastruktuurin tai laajemmin kunnallistekniikan uusimisesta aiheutuneita, jalankulun ja pyöräliikenteen infrastruktuurin rakenteisiin kuulumattomia kustannuksia ei voida pitää valtionavustuksen hyväksyttävänä kustannuksina. Mikäli samassa hankkeessa tehdään toimenpiteitä jalankulun ja/tai pyöräliikenteen infrastruktuuria laajemmin (esim. koko katualueelle/liikenneympäristöön), jalankulun ja/tai pyöräliikenteen infrastruktuurin rakentamiskustannukset tulee esittää selvästi erillisinä muista hankkeen kustannusosuuksista. Avustus on harkinnanvarainen ja myönnettävän avustuksen määrä voi olla haettua pienempi.

Avustusta maksetaan korkeintaan avustuspäätöksen mukainen summa ja siihen tarkoitukseen ja hankekokonaisuuteen, mihin valtionavustuspäätöksellä myönnetty. Jos hankkeen lopulliset kustannukset toteutuvat suurempana kuin hankehakemuksessa on arvioitu, valtionavustus ei kasva avustuspäätökseen kirjattua euromäärää suuremmaksi. Jos hankkeen toteutuneet kustannukset jäävät hakemuksen arviota pienemmiksi, maksettava valtionavustus voi olla korkeintaan 50 prosenttia hankkeen hyväksyttävistä kustannuksista.

Hankkeen rakennuttajana ja rahoittajana tulee olla kunta tai kaupunki. Hankkeessa saa kuntien lisäksi olla myös muita rahoittajia, mutta valtionavustusta voi saada vain kunnan rahoitusosuuteen. Hanketta rahoittavat muut tahot rahoitusosuuksineen tulee eritellä hakemuksessa. Valtion kokonaisrahoitus ei saa ylittää hankkeen kustannuksista 50 prosenttia.

Hankkeen kustannukset tulee esittää hakemuksessa arvonlisäverottomina kustannuksina, paitsi niissä tapauksissa, joissa arvonlisävero jää hakijan lopulliseksi kustannukseksi.

5 Hankkeen ja hyväksyttävien kustannusten aikajänne

Hakemuksia voi jättää hankkeista, jotka ovat toteutettavissa vuosien 2023-2025 aikana siten, että **hanke on kokonaisuudessaan valmis ja tarvittavat hankeraportointi- ja maksatustiedot liitteineen toimitettu Traficomiin 31.10.2025 mennessä**. Hakemuksessa on kuvattava hankkeen toteuttamisvalmius ja aikataulu.

Hankkeen kustannuksia on voinut syntyä jo ennen valtionavustuspäätöstä. Nämä kustannukset voidaan hyväksyä valtionavustukseen oikeuttaviksi edellyttäen, että ne ovat syntyneet hakuajan päättymisen, 18.8.2023 jälkeen.

Avustus maksetaan takautuvasti hankkeen valmistuttua toteutuneiden kustannusten perusteella sen jälkeen, kun hankkeen toteutumisesta ja kustannuksista on esitetty hyväksyttävä selvitys. Avustusta haetaan maksuun hankkeen valmistuttua ja viimeistään 31.10.2025.

Dnro
TRAFICOM/159930/05.03.162.02/2023
17.5.2023

6 Avustuksen hakeminen

Avustusta haetaan Traficomin hakulomakkeella. Jos sama kunta hakee avustusta useammalle hankkeelle, jokaisesta hankkeesta on toimitettava oma hakemuksensa liitteineen. Hakulomakkeen täytössä voidaan hyödyntää [Hakijan tukimateriaali](#) -aineistoa. Em. aineistossa kuvataan tarkemmin sisältöä, mitä lomakkeelle tulee täyttää. Hakemuksen tulee sisältää:

- Hakijan tiedot
- Perustiedot hankkeesta
- Hankekohteen ja ympäröivän alueen kuvaus
- Hankkeen sisältö ja perustelut
- Hankekohteen nykyiset liikennemäärät ja arvioidut vaikutukset liikennemääriin
- Hankkeen strateginen kytkeytyminen kunnan edistämistyöhön
- Hankkeen organisointi ja aikataulu
- Kustannusarvio ja rahoittajat
- Allekirjoitukset

Lisäksi hakulomakkeen yhteydessä tulee toimittaa arviointiin vaikuttavat sekä muut pakolliset liitteet.

Hakemuksesta tulee käydä ilmi, että hakijakunta on varautunut hankkeeseen budjetissaan tai muulla tavoin osoittaa sitoutuvansa hankkeen toteuttamiseen ja siitä syntyviin kustannuksiin.

Hakemukset tulee jättää viimeistään 18.8.2023 klo 16.15. Hakemus tulee toimittaa sähköpostilla osoitteisiin kirjaamo@traficom.fi ja kapy.valtionavustus@traficom.fi. Hakemus on palautettava sähköpostitse. Hakulomake toimitetaan allekirjoitettuna pdf- sekä muokattavana word-dokumenttina ja liitteet esimerkiksi pdf-dokumentteina. Hakulomake voi olla allekirjoitettu sähköisesti. Lähetettävän sähköpostin otsikkona tulee olla "Kävelyn ja pyöräilyn investointiohjelma 2023, [hakijataho]".

7 Hakemusten arviointi ja avustuspäätökset

Kävelyn ja pyöräilyn investointiohjelmassa myönnettävä valtionavustus on harkinnanvarainen. Traficom tekee päätökset valtionavustusta saavista hankkeista hakemusten sisällön ja lukumäärän perusteella määrärahan puitteissa.

Avustettaviksi hankkeiksi voidaan valita ainoastaan hankkeita, jotka sekä valmistuvat että ovat raportoitavissa 31.10.2025 mennessä Traficomiin.

Tärkeimmät hankehakemusten arviointikriteerit ovat:

- Hankkeen vaikutukset jalankulun ja pyöräilyn olosuhteisiin (laatu- ja palvelutasotekijät, suhteutettuna kohteen tavoitetilanteen käyttäjämääriin)
- Hankkeen paikallinen merkittävyys (hakijakunnan jalankulun ja pyöräiliikenteen olosuhteiden näkökulmasta)

Dnro
TRAFICOM/159930/05.03.162.02/2023
17.5.2023

- Liittyminen kunnan ja/tai seudullisiin jalankulun ja pyöräliikenteen edistämisen tavoitteisiin ja tavoiteverkko- tmv. kehittämissuunnitelmaan
- Hankkeen kustannukset suhteessa vaikutuksiin ja toimenpiteisiin

Hankkeiksi pyritään valitsemaan erityyppisiä hankkeita eri puolilta Suomea.

Avustusta myönnetään hakijoille, jotka ovat osoittaneet sitoutumisensa jalankulun ja pyöräliikenteen edistämiseen. Osoitukseksi sopii kunnan (tai useamman kunnan yhteinen) jalankulun ja/tai pyöräliikenteen edistämisen strategia, ohjelma tai muu vastaava suunnitelma, mikä on hyväksytty hakijakunnassa poliittisella tasolla, esimerkiksi kunnanhallituksessa tai -valtuustossa.

Avustuspäätökset

Avustuspäätökset toimitetaan sähköpostitse hakemuksessa mainitulle hankkeen yhteyshenkilölle. Päätökset pyritään tekemään loppuvuodesta 2023.

Jos avustettava hanke sisältää liikenneväyliä tai muita esteitä ylittäviä tai alittavia taitorakennekohteita, tai hankkeen toteutus voi aiheuttaa rakenteellisia vaurioita rakennettavassa kohteessa tai sen välittömässä ympäristössä, tulee avustuksen saajan teettää rakennussuunnitelmien tarkastus [Taitorakenteiden rakennussuunnitelmien tarkastusohjeen](#) (Liikennevirasto, 30/2014) mukaisesti.

Tarkastajaksi tulee valita henkilö, kenellä on riittävä pätevyys ao. hankekohteen rakennussuunnitelman tarkastamiseen. Laatuauditoinnin teettäminen ja sen kustannukset ovat avustuksen saajan vastuulla, mutta ne voidaan sisällyttää osaksi hankkeen kustannuksia.

Hankkeen rakennussuunnitelmat tmv. toteutussuunnitelmat tulee toimittaa Traficomiin ennen rakentamisen käynnistämistä tai aloittamista.

Lisäksi Traficom tulee pyytämään valtionavustusta saaneilta kunnilta seurantatietoja hankkeen vaikutuksista (liikennemäärätietoja) kolmen vuoden ajan valtionavustuksen maksamisesta lukien.

8 Raportointi ja avustusten maksaminen

Valtionavustus maksetaan toteutuneiden kustannusten perusteella sen jälkeen, kun toteutuneesta hankkeesta ja hankkeen kustannuksista on esitetty hyväksyttävä selvitys. Selvitys tehdään erillisellä raportointilomakkeella ja sen liitteenä toimitettujen tietojen perusteella. Vaadittavasta selvityksestä ja raportoinnista ohjeistetaan investointiohjelman valtionavustushankkeiden raportointi- ja maksatushakemusohjeessa, joka julkaistaan avustuspäätösten valmistuttua.

Valtionavustusta voi hakea maksuun hankkeen valmistuttua, kuitenkin viimeistään 31.10.2025 mennessä.

Kävelyn ja pyöräilyn investointiohjelmassa myönnettäviin valtionavustuksiin sovelletaan valtionavustuslakia (688/2001). Laissa on säännökset muun muassa tilanteista, joissa valtionavustus on perittävä takaisin sekä muutoksenhausta avustuksiin ja takaisinperintään liittyen.

Dnro
TRAFICOM/159930/05.03.162.02/2023
17.5.2023

9 Lisätietoja

Kysymykset ja yhteydenotot valtionavustushakuun liittyen pyydetään lähettämään osoitteeseen kapy.valtionavustus@traficom.fi otsikolla "Kävelyn ja pyöräilyn investointiohjelma 2023".

10 Liitteet

[Hakulomake \(word\)](#)

[Hakijan tukimateriaali \(pdf\)](#)